

Til: Direktoratet for Byggkvalitet

Høringsuttalelse fra Enova: Forslag til endring i byggt teknisk forskrift (TEK17) om energiforsyningskrav for bygninger over 1000 m².

Vi viser til høringsbrev av 13.02.2018 med forslag til endring i byggt teknisk forskrift om energiforsyningskrav for bygninger. Nedenfor følger Enovas innspill til høringsforslaget.

Generelt:

Bygningssektoren i Norge står for ca. 40% av den stasjonære energibruken og en stor andel av effektbelastningen i kraftnettet, ikke minst i topplastperioder vinterstid på grunn av den høye andelen elektrisk oppvarming. Redusert energibruk og effektbehov i byggsektoren bidrar direkte til styrket forsyningsikkerhet. Sektoren kan videre bidra til utslippsreduksjoner ved å frigjøre energi til elektrifisering av andre sektorer med høye direkte klimagassutslipp. For å sikre en effektiv ressursutnyttelse i samspill med energisystemet på kort og lang sikt er det viktig å sørge for at energibruken i bygg er fleksible og så lav som mulig. Energifleksible bygg er en viktig brikke i overgangen til lavutslippssamfunnet.

Enova mener det er riktig at det stilles strenge krav til energibehovet og energifleksibilitet for nybygg. Bygningsmassen har lang levetid og tar tid å endre, det er derfor viktig å vektlegge nytten energieffektive og energifleksible bygg vil ha for utviklingen av energiforsyningen på lang sikt. Enova støtter derfor at kravet til energifleksibilitet skjerpes.

Andelen flyttes fra veileder til forskrift:

I forslag til ny §14-4 foreslås det at krav til fleksibilitet flyttes fra veileder til forskrift. Enova støtter dette fordi vi mener at en skjerping av krav til energifleksibelt varmesystem er et riktig og viktig grep for å sikre at fremtidens bygg i størst mulig grad samspiller godt med energisystemet og bidrar til økt forsyningsikkerhet. Et skjerpet krav vil påvirke mange aktører og det er derfor naturlig at kravet inngår i forskriften og ikke veilederen.

Krav til energifleksible varmesystemer:

I forslag til ny §14-4 skjerpes kravet til energifleksible varmesystemer fra minimum 60 til 80 prosent av normert varmebehov. Med dette synliggjør man intensjonen om å legge til rette for energifleksibilitet i det enkelte bygg og redusert avhengighet av direkte elektrisk oppvarming.

Spesielt på tidspunkt med stor belastning på kraftnettet er det viktig å unngå direkte elektrisk oppvarming siden dette er utfordrende for forsyningsikkerheten for elkraft, og primært effektsikkerheten som er det dimensjonerende for nettkapasiteten. Vi vil i følgende avsnitt begrunne hvorfor vi mener et krav til energifleksibilitet bør gjøres til et generelt krav med mulighet for unntak i stedet for et tallfestet krav som andel av varmebehovet.

I forslag til ny forskrift øker kravet til energifleksibilitet fra 60% - 80%. Enova er positiv til at fleksibilitetskravet skjerpes, men mener at et krav som andel av netto varmebehov er lite treffsikkert. Hovedhensikten med kravet er å øke fleksibiliteten i energisystemet og dermed gjøre det mulig å avlaste kraftsystemet når det er som mest anstrengt. Med fleksible oppvarmingsystemer kan dette gjøres på mange måter:

- det er mulig å basere hele oppvarmingen på andre energibærere enn elektrisitet,
- det er mulig å veksle mellom ulike energibærere,
- det er mulig å lagre termisk energi over tid og forskyve uttaket av elektrisitet til tidspunkt med lavere last,

- det er mulig å gjenvinne større deler av varmeenergien og
- det er mulig å utveksle termisk over- og underskuddsenergi mellom ulike forbruksposter og brukere.

Et eksempel som illustrerer utfordringen med det foreslåtte kravet er vi kan få bygg med fleksibel vannbåren varme for grunnlast og elektrisk ettervarme for topplast. Det vil si at kravet ikke nødvendigvis bidrar til å unngå bruk av elektrisitet i topplastperioden eller legger til rette for lastforskyvning mellom høylast- og lavlastperioder.

Et alternativ til å sette et prosentvis krav som andel av netto varmebehov er å sette et generelt krav om fleksible varmesystemer og så unnta visse forbruksposter og bygg hvor det vil være u hensiktsmessig dyrt eller lite nyttig å gjennomføre kravet. Dette er i tråd med regelverket på andre områder og vil etter vår vurdering være enkelt å forholde seg til både for publikum og myndighetene. Forskriften er delvis innrettet slik allerede ved at kravet kun gjelder for bygg over en viss størrelse og at småhus er fritatt. Andre former for fritak kan være bygg med ekstremt lavt varmebehov gitt en tydelig standard eller lignende.

Arealkravet:

Med et generelt krav vil kravet til bygg over 1000 m² kunne bortfalle eller erstattes av et fritak for bygg under en viss størrelse. Vi ser for øvrig ingen god grunn til å sette kravet på 1000 m². Det er summen av oppvarmet areal totalt sett som skaper utfordringene med økende effektuttak fra kraftsystemet og manglende energifleksibilitet, og ikke størrelsen på det enkelte bygg. Vi har heller ikke erfaring som tilsier at merinvesteringskostnadene for fleksible varmesystemer er vesentlig høyere for små enn for større bygg. Her bør det også tas hensyn til at det i løpet av de senere årene har skjedd en betydelig teknologiutvikling som har gitt fleksible varmesystemer som både er enklere og rimeligere enn hva som har vært vanlig tidligere.

Krav til energikilde:

Dersom elkjeler blir installert som varmekilde for det energifleksible varmesystemet kan effektbelastning på kraftnettet og energibruk forbli et problem. Forslaget til endret forskrift løser ikke dette. Men kravet til energifleksible varmesystemer gjør at bytte av varmekilde eller andre tiltak som lagring og lastforskyvning er en realistisk mulighet på et senere tidspunkt. Forskriften legger dermed opp til at markedene vil regulere bruken av ulike energikilder og fremme alternative løsninger når den nødvendige infrastrukturen er på plass i bygget. Enova mener dette er en riktig tilnærming som tar hensyn til at tilgangen på ulike energikilder og markedet vil kunne endre seg over tid. Vi støtter derfor at det ikke settes noe krav til energikilder gitt at det settes krav til teknisk rom som gjør installasjon av alternative løsninger mulig også senere i livsløpet til et bygg.

Oppsummering

Enova oppsummerer sine viktigste forslag til endringer i energiforsyningskrav til bygg over 1000 m² slik:

- Energifleksible varmesystemer i bygg er viktig.
- At krav flyttes fra veileder til forskrift er positivt.
- At krav økes fra 60% - 80% støttes, men Enova anbefaler et generelt krav med unntak.
- Dersom forslag om 80% opprettholdes anbefaler vi at foreslått grense på 1000 m² reduseres.

Ved behov utdyper vi gjerne våre innspill nærmere.

Med vennlig hilsen
Enova SF

Øyvind Leistad

Utviklingsdirektør
<Elektronisk signatur>

Christian Tørriseng
Seniorrådgiver
<Elektronisk signatur>